

GLASOVI SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA

Ločimo

- 8 samoglasnikov:

- **a** (*mama, dan, znak*)
- **i** (*mir, vid, živ*)
- **u** (*luč, kruh, pust*)
- **ozki e** (*cesta, zvezda, mleko, cev, lep, sreda*)
- **široki e** (*teta, zemlja, žep, kmet, žena, rep*)
- **polglasnik** (*pes, dež, ves, megla, zajček*)
- **ozki o** (*zob, sok, most, žoga, goba*)
- **široki o** (*voda, oče, gora, soba, konj, koš, nož*)

- in 21 soglasnikov (*b, c, č, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, r, s, š, t, v, z, ž*)

DELITEV SOGLASNIKOV

Soglasnike delimo glede na odprtost govorne cevi in tudi glede na uporabo glasilk.

► ZVOČNIKI

m, n, l, r, j, v (*mlinarjev*)

► NEZVOČNIKI:

▪ ZVENEČI

b, d, g, z, ž (*gad zbeži*)

▪ NEZVENEČI

t, s, h, š, k, f, c, p, š, č (*ta suhi škafec pušča*)

- *Predlog s: pred nezvenečimi nezvočniki (s teto, s hišo, s škarjami)*
- *Predlog z: pred vsemi ostalimi črkami (z avtom, z balonom, z mamo)*
- *Predlog h: pred g in k (h gospodarju, h kmetu)*

VAJA

Včeraj popoldne je moja sošolka Maja dobila novega psa z velikimi visečimi uhlji in žalostnimi očmi.

- ▶ Izpiši soglasnike, tako da vsakega zapišeš samo enkrat:
- ▶ Izpiši še samoglasnike:

IZGOVORJAVA SOGLASNIKOV V IN L

- ▶ **V** lahko izgovarjamo **kot v ali kot u** (vaja, siv)

Kot **v** ga izgovorimo pred samoglasnikom v isti besedi, kot **u** ga izgovorimo za samoglasnikom, pred soglasnikom in na koncu besede.

- ▶ **L** pa lahko izgovarjamo kot **l ali u** (lama, solza)
- ▶ Kot **l** ga izgovarjamo med samoglasniki, tudi na koncu besede, kot **u** pa pri tvorbi glagolskih časov (videl, rekel) in po večini sredi besede.

ZLOG

- ▶ Besede so sestavljene iz zlogov. Zlogov je toliko, kolikor je samoglasnikov v besedi.
(LO – KO – MO – TI – VA, LAS – TO – VI – CA, MI - ZA)
- ▶ Samoglasniki so v besedi izgovorjeni različno močno. Tisti, ki jih izgovorimo glasneje, so naglašeni.
- ▶ Naglasno mesto je na tistem zlogu besede, ki ima naglašen samoglasnik, zato je izgovorjen izraziteje, poudarjeno.
- ▶ Število in mesto naglašanih samoglasnikov v slovenščini nista določena. Poznamo besede z enim ali dvema naglasoma (*učenost, neodgovoren*), imamo pa tudi nekatere besede brez naglasa.

Kateri glasovi so naglašeni v besedah:

kunec, misel, računati, posledica, pomoč, misliti, povedati, baloni, delavka, predsednik, kolo, polet, noga, vonj, sreča, glasba, slika, fuga, posvet, hlače, harmonika, svinčnik

<http://gradiva.txt.si/slovenscina/slovenscina-za-triletne-sole/jezik-in-besedilne-vrste/glasoslovje/naglasno-mesto/vaje-10/>